

Til nr. 57

Rentetillægget på 2 pct. er ændret til 4 pct., jfr. forslaget nr. 59. Krav om tilbagebetaling af ulovligt udbetalt udbytte kan og skal efter direktivets art. 16 kun gennemføres, såfremt selskabet godtgør, at aktionæren måtte kunne indse, at udbetalingen ikke var lovlig.

Til nr. 58

Som følge af forslaget nr. 57 foreslås det, at ansvarsreglen i stk. 2 også gælder, når tilbagesøgning som følge af bevisvanskeligheder ikke kan gennemføres.

Til nr. 59 og 60

Holdningen til aktionærlån har været skiftende. AL 1930 havde ingen regler herom, men praktiseredes, som om der var et forbud mod disse lån. Højesterets underkendelse heraf medførte en lovændring i 1952, der tillod aktionærlån i børsnoterede selskaber. § 115 i AL 1973 tillader disse lån på visse betingelser.

Betænkning nr. 362/1964 anførte flere grunde til, at lånene kunne være legitime: I tilfælde, hvor et selskab havde rigelige likvider, kunne både en aktionær og selskabet opnå en rentefordel ved et aktionærlån. Endvidere fandt man det ikke unaturligt, at en direktør kunne opnå lån til bolig eller ekstraordinære udgifter.

Den senere tid har imidlertid frembudt eksempler på aktionærlån, der ikke har været sikret i overensstemmelse med § 115, herunder tilfælde, hvor en hovedaktionær successivt har tømt selskabet gennem »aktionærlån« uden rente- og afdragsvilkår.

I andre tilfælde har det været kritiseret, at lånene har haft til formål at yde »løntillæg« til direktører.

Generelt kan siges, at lånene ydes uden hensyn til virksomhedernes erhvervsmæssige formål, der jo sædvanligvis ikke omfatter sådanne lån.

I forslaget § 115, stk. 1, forbydes det selskabet at yde lån til eller stille sikkerhed for aktionærer, anpartshavere, bestyrelsesmedlemmer eller direktører i selskabet eller dets moderselskab. Det har været overvejet at udvide bestemmelsen til også at omfatte dispositioner til fordel for disse personers ægtefæller, slægtninge og andre nærtstående personer. Man har imidlertid fundet det hensigtsmæssigt at lade spørgsmålet bero, indtil der er indvundet erfaring om bestemmelsens virkning i praksis.

Efter sin formulering omfatter bestemmelsen alene modtagere af lån m.v., der er aktionærer på

tidspunktet for ydelsen af lånet eller sikkerheden. Da forslaget § 161, stk. 2, alene medfører straf for opretholdelse af dispositioner, der er truffet i strid med forslaget § 115, stk. 1, vil en låntager, der efter ydelsen af lånet eller sikkerheden bliver aktionær, ikke kunne straffes for at opretholde dispositionen, ligesom der heller ikke vil blive tale om pligt til afvikling efter forslaget § 115, stk. 4, i sådanne tilfælde. Omvendt vil en låntager, der, efter at lån eller sikkerhed er ydet, ophører med at være aktionær, fortsat være omfattet af afviklingspligten efter forslaget § 115, stk. 4, samt straffebestemmelsen i forslaget § 161, stk. 2.

I bestemmelsens stk. 2 opretholdes forbudet i AL § 115, stk. 4, dog således, at formuleringen er ændret for at tilvejebringe overensstemmelse med direktivets art. 23, stk. 1. I den foreslåede form omfatter bestemmelsens forbud enhver finansiering af køb af aktier eller anparter.

Ulovligt udbetalte lån skal ifølge bestemmelsens stk. 4 tilbagebetales tillige med en årlig rente, der svarer til den af skattemyndighederne anvendte. Ifølge stk. 3 undtages sikkerhedsstillelse, der er modtaget i god tro, jfr. den tilsvarende bestemmelse i AL § 115, stk. 1, 2. pkt. Efter stk. 5 hæftes der ubetinget for, at de ulovlige dispositioner bringes til ophør.

Direktivets art. 23, stk. 2, åbner mulighed for at fravige forslaget § 115, stk. 1-2, for så vidt angår dispositioner foretaget med henblik på erhvervelse af aktier af eller til arbejdstagerne i selskabet eller i et med dette forbundet selskab, i det omfang selskabets egenkapital overstiger det beløb, der ikke kan anvendes til uddeling af udbytte. Denne mulighed er udnyttet i forslaget § 115 a, stk. 2, således at der er hjemmel til, at selskaberne kan støtte arbejdstagernes erhvervelse af aktier i selskabet, jfr. forslaget § 30, stk. 3. Ordlyden i forslaget § 115 a, stk. 2, 1. pkt., åbner mulighed for, at arbejdstagerne kan erhverve aktier dels umiddelbart af selskabet, dels gennem en særlig fond, til hvilken selskabet midlertidigt har overdraget aktierne med henblik på senere overdragelse til arbejdstagerne, når eventuelle særlige betingelser herfor, f. eks. anciennitet, er opfyldt. Selskabets finansieringstilbud forudsættes at være led i en generel medarbejderordning og ikke blot fastsætte f. eks. særligt gunstige vilkår for enkelte af arbejdstagerne. § 115 a, stk. 3, henviser til tilbagebetalingsforskrifterne i forslaget § 115, stk. 3-5, men svarer derudover til AL § 115, stk. 2.

Bortset fra henvisningen til loven om kreditinstitutter svarer forslaget § 115 a, stk. 1 og 4, til den nugældende AL § 115, stk. 3.